



# шаренице

[ʃarěnitsê]

Каталог производа

Products catalogue

2018



## О ШАРЕНИЦАМА

Шарене стварчице, које смо назвали шаренице, заправо су употребно-декоративни предмети украшени мотивима који су инспирисани орнаментима са фресака српских средњовековних манастира. Почели смо да их правимо са намером да представимо лепоту и разноврсност српске средњовековне орнаментике. Осим што су лепе и практичне, оне имају циљ и да нас подсете на богатство и дуговекост српског културног наслеђа. Зато смо на самим шареницима, а детаљније и на њиховом паковању, навели основне податке о орнаменту који је послужио као инспирација – у ком манастиру је насликан, кад је подигнут тај манастир, захваљујући ком српском владару или црквеном поглавару је подигнут и слично.

## О МАТЕРИЈАЛИМА И ИЗРАДИ

Шаренице израђујемо од два главна материјала – од дрвета и од клирила – на које, техником UV директне штампе, наносимо орнаменте.

### Дрвене шаренице

За дрвене шаренице користимо различите врсте дрвета, које комбинујемо са другим материјалима попут плуте, метала, велура и др. Обележивачи за књиге су направљени од ораховог и јасеновог дрвета, привесци и украсни магнети од парене букве, док подметаче за чаше правимо од водоотпорне брезове шперплоче са подлогом од плуте – што обезбеђује дуготрајност подметача и постојаност боја орнамената који га украшавају. Водили смо рачуна да је текстура дрвета на свим дрвеним шареницама видљива и опипљива, што им даје посебну драж.

Пакујемо их у амбалажу направљену од рециклираног крафт папира са додатком јуте, којом је обложено дно кутијице. На свакој кутијици стоји кратка прича о српском манастиру на чијим је зидовима насликан орнамент који је представљен на шареници унутар кутијице.

### Шаренице од клириша

Клирит или акрилно стакло, својим физичко-механичким и естетским својствима допринео је да га изаберемо као други материјал за шаренице. Безбојан, са високим степеном светлосне пропустљи-

вости која му даје провидност коју има најфиније оптичко стакло, отпоран на лом, лаган, са глатком сјајном текстуром – омогућио је да колорит шареница заблеста пуним сјајем.

За шаренице од клирила одабрали смо амбалажу од белог кунстдрук папира, на којој доминирају боје српске заставе, као што је и дно кутијица обложено филцом истих боја. Прича о великим српским световним и духовним поглаварима и њиховим задужбинама и овде је нашла своје место.

## О ОРНАМЕНТИМА

Живопис српских средњовековних манастира, поред изванредних дела фигуралног сликарства, садржи необично богат и разноврстан орнаментални репертоар. Орнамент, као основни декоративни елемент у ликовним уметностима, у простору средњовековне сакралне грађевине добија своје место у склопу свеукупног програма декорације цркве. Сваки детаљ у тој декорацији био је пажљиво промишљен, у црквеним учењима утемељен и, као такав, играо је своју улогу у стварању амбијента који треба да дочара лепоту и присуство божанског, јер православни храм је, по учењима Цркве, кућа Божија. Целокупни сликани програм (циклуси фресака, појединачне композиције и орнаменти), црквени мобилијар, мистично осветљење цркве, а и сама архитектура простора православног куполног храма – све је било у тој функцији. Када се орнаменти посматрају у таквом амбијенту оно што се на први поглед да уочити јесте њихова декоративна улога. Својим присуством они обогаћују и употребују главни сликани програм цркве. Неки од њих одважају циклусе фресака, неки пак уоквирују посебно значајне scene или фреско-иконе, неки украшавају и наглашавају површине истрених архитектонских елемената – попут стубова, пиластара, лукова – док неки украшавају одежде насликаних личности и друге сликане тканине на фрескама. Колорит им је жив, разноврstan и углавном усклађен са општим тоналитетом живописа цркве. Међутим, поред такве, декоративне улоге, орнаменти са собом носе и читав низ порука и симболичких значења, која нису на први поглед видљива, бар нису човеку данашњици.

Метафоричан начин изражавања једна је од упечатљивих одлика средњовековних људи и видљив је у свим облицима уметничког изражавања у средњем веку. Свет, појаве, догађаји, идеје често се приказују и објашњавају кроз симболе и метафоре. Тако је и црквена грађевина симболички тумачена као слика Космоса. У њој се огледа

### 3. Лепе шарене сћварчице из Србије

целокупан божански поредак, а у складу са тим поретком је и сваки део цркве добијао своје симболичко значење. Купола и највиши делови грађевине представљали су Небо, а најнижа зона Земљу, па су сходно таквој симболици простора и слике у храму, које су и саме најчешће поседовале слојевита значења, добијале своје место. И архитектонском симболизму и симболичком тумачењу фигуранти представа у досадашњим научним истраживањима посвећивало се доста пажње. То се, нажалост, не може рећи и за орнаменте. Њихова значења су још увек недовољно истражена. Малобројни радови, у којима се истражују значења орнаменталних мотива, показали су да орнаменти итекако заслужују да им се посвети пажња.

Симболи су по природи ствари вишезначни и траже да се трага за њиховим скривеним значењима, да се тумаче. Значење није само нешто везано за сам симбол већ и нешто везано за искуство оног који гледа. Симбол не објашњава нешто из спољашњег света већ открива и именује нешто из нашег унутрашњег искуства. Првобитна значења симбola протоком времена се мењају или падају у заборав. Потребно их је изнова откривати. Да бисмо открили која су значења имали за наше средњовековне претке потребно је да уложимо напор и изађемо на кратко из културног и менталног амбијента у којем живимо. Дела која су створили средњовековни људи одраз су њихове представе о свету, која се у великој мери разликује од представе коју имамо ми, људи 21. века. Дубока религиозност је карактеристична одлика средњовековних људи и то морамо имати у виду да бисмо разумели како су они перципирали свет око себе.

Истраживање литературног порекла орнаменталних мотива свакако је први корак да би се њихова значења открила. Књижевне метафоре које срећемо у средњовековним списима – у Светом писму, житијима светитеља, службама, повељама – кореспондирају са визуелним метафорама са фресака. Такође, исте орнаменталне мотиве које налазимо на фрескама, можемо пронаћи и на фасадама храмова, као и у илуминираним рукописима или оквирима и позадинама икона. Њиховом упоредном анализом уочено је да се неки типови орнамента по правилу јављају у одређеним зонама и контекстима, што указује да се водило рачуна и о њиховом значењу. Тако, на пример, орнамент компонован од ромбоидних поља унутар којих се налазе љиљани или четворолисти тј. крстови, а који је чест у српској уметности, по правилу се јавља у хијерархијски вишим положајима и по свему судећи служио је као ознака за Небеско царство и божанско присуство. Срећемо га на сводовима храмова, који у топографском погледу представљају симбол неба, њиме су украшавани сликани тронови Христа и Богородице, а јавља се и у сваком другом контек-

сту који је претпостављао присуство светости те је често украс одежди пророка и светитеља, као и одеће владара, а све у складу са јеванђеоским цитатима „Обузите се, дакле, као изабраници Божији, свети и љубљени...“ (Кол. 3,12) и „Јер који год се у Христа крстисте, у Христа се обукосте!“ (Гал. 3,27). О вишезначности цветних мотива говори бројна метафорика и симболика цвећа и цветања која је у великој мери заступљена у средњовековним текстовима. Разни флорални мотиви могу представљати рајска насеља у које ће се праведници насељити, али такође указивати на побожност и живот у врлинама праведника, који суправи пут који води ка тим насељима. Па тако монах Доментијан у свом делу „Живој свештоЯ Саве“ за Саву каже да је „као добромиријски крин прорастао мирисима побожности“, а његов савременик Теодосије у „Служби свештоЯ Симеону“ говори како је Симеон Немања „као пупољак скровити процветао пошћењем“. Цветна симболика има значајну улогу у оквиру средњовековног култа реликвија, па се тачење мирисног уља из моштију светитеља сматрало једним од кључних показатеља светости и Божјег присуства. Архиепископ Данило II говори нам о томе кад за архиепископа Арсенија у служби коју му је сачинио каже „светлошћу божанственом одевен, благоухањем цветали.“

Ових пар примера дати су тек да би се наговестило шта су све наши средњовековни преци могли видети у шареним орнаменталним облицима на зидовима храмова, као и да би се указало на пут којим је потребно да се упутимо како бисмо открили та, за нас данас, скривена значења. Ишчитавање средњовековних писаних извора предуслов је за ишчитавање значења орнамената, јер су реч и слика у средњем веку били једно.



## ABOUT BRAND

The little colorful things, called "Šarenice" (Šarenica-singular), are actually useful objects decorated with motifs inspired by the ornaments from the frescoes of Serbian medieval monasteries. We have started making them with the intention to present the beauty and diversity of Serbian medieval ornamentation. Apart from being beautiful and practical, they also have the goal to remind us of the richness and longevity of Serbian cultural heritage. That is why we provided the basic information about the ornament that served as an inspiration on the very articles and in more detail on their packaging - in which monastery it was painted, when the monastery was built, which Serbian ruler or church chief built it and similar.

## ABOUT MATERIALS AND PRODUCTION

The two main materials we make "Šarenice" from are wood and acrylic. We apply ornaments on them by using UV direct printing techniques.

### *Wooden "Šarenice"*

For wooden "Šarenice" we use different types of wood which we combine with other materials such as cork, metal, velour, etc. Bookmarks are made of walnut and ash wood, pendants and decorative magnets of steamed beech, while glass coasters are made from waterproof birch plywood with a cork base - which ensures the longevity of the pads and the durability of the ornamental colors that decorate it. We made sure that the texture of wood on all wooden Šarenicas is visible and palpable, which gives them special charm.

We pack them in the packaging made from recycled kraft paper with a burlap attachment which covers the bottom of the box. Each box contains a short story about the Serbian monastery on whose walls the ornament is painted and which is presented on the "Šarenica" inside the box.

### *Acrylic "Šarenice"*

Our second choice regarding the material for making "Šarenice" was acrylic glass because of its physical-mechanical and aesthetic properties. Acrylic glass is lightweight, with a smooth shiny texture and resistant to fracture. Also being colorless and with a high degree of light transmission - which gives it the transparency of the finest optical glass - have enabled the colors of "Šarenice" to shine in their full glory.

For the acrylic "Šarenice", we have selected a package of white paper, dominated by the colors of the Serbian flag, as well as the bottom of the box coated with a felt of the same colors. The story of the great Serbian secular and spiritual leaders and their endowments has found its place here as well.

## ABOUT ORNAMENTS

The wall painting of Serbian medieval monasteries, among the extraordinary works of figural painting, contains an unusually rich and varied ornamental repertoire. Ornament, as the basic decorative element in fine arts, finds its place within the entire program of church decoration in the area of medieval sacral building. Every detail in that decoration was carefully thought out, based on church teachings and as such, it played its role in creating the environment that should conjure up the beauty and presence of the divine, because the Orthodox temple, according to the teachings of the Church, is the house of God. The entire painting program (cycles of frescoes, individual compositions and ornaments), church mobilier, mystic lighting of the church and the very architecture of the Orthodox dome temple served for that purpose. When the ornaments are observed in such an environment, their decorative role is what we notice at first glance. With their presence, they enrich and complete the main picture program of the church. Some of them separate the cycles of frescoes, some are framed by particularly important scenes or frescoes, and some decorate and emphasize the surfaces of exterior architectural elements - such as pillars, pilasters, arches - while some decorate the garments of painted figures and other painted fabrics on frescoes. Their color is alive, diverse and largely aligned with the overall tonality of the church paintings. However, in addition to such a decorative role, ornaments carry a whole series of messages and symbolic meanings which are not visible at first sight- at least not for the man of today.

The metaphorical way of expression is one of the striking features of medieval people and is visible in all forms of artistic expression in the Middle ages. The world, occurrences, events and ideas are often displayed and explained through symbols and metaphors. Thus the church building is symbolically interpreted as a painting of the Cosmos. The entire divine order is reflected in it and in accordance with this order every part of the church was given its symbolic meaning. The dome and the highest parts of the building represented the Heaven and the lowest zone the Earth and the paintings in the temple which themselves most often pos-

## 5. Colorful little things from Serbia

sessed layered meanings gained their place according to such a symbolism of space. Both the architectural symbolism and the symbolic interpretation of figural performances gained much attention in the previous scientific researches. Unfortunately, this cannot be said for ornaments. Their meanings are still insufficiently explored. Only a few papers, in which the meanings of ornamental motifs are explored, have shown that ornaments are highly deserving attention.

The symbols are by its nature ambiguous and their hidden meanings and interpretation should be searched for. Meaning is not only related to the symbol itself but also to the experience of the one who sees it. The symbol does not explain something from the outside world but reveals and names something from our inner experience. The original meanings of the symbols of the time have changed or fallen into oblivion. They need to be rediscovered. In order to find out what the meanings were for our medieval ancestors, we need to make an effort and come out briefly from the cultural and mental environment in which we live. The works created by medieval people reflect their perceptions of the world which differ greatly from the idea that the people of the 21st century have. Deep religiousness is a characteristic feature of medieval people and we must bear it in mind if we want to understand how they perceived the world around them.

The research of the literary origin of ornamental motifs is certainly the first step to reveal their meanings. The literary metaphors we encounter in medieval writings-in the Holy Bible, in the saints' biographies, in the services, in the minuiments-correspond with the visual metaphors of the frescoes. Also the same ornamental motifs that we find on frescoes can also be found on the façades of temples as well as in illuminated manuscripts or frames and in the backgrounds of icons. By their comparative analysis, it is noticed that some types of ornaments usually occur in certain zones and contexts which indicates that it was also their significance which was taken care of . Thus, for example, an ornament composed of rhomboidal fields within which lilies or four-leaves (crosses) are found, which is common in Serbian art, usually appears in hierarchical higher positions and in all likelihood served as a sign for the Heavenly Empire and divine presence. We can find it on the vaults of temples which topographically represent the symbol of the sky where it used to decorate the thrones of the Christ and the Virgin and it also appears in every other context that assumed the presence of holiness and it often decorated the clothes of the prophets and saints- all of it in harmony with the Gospel quotations, "Put on therefore, as the chosen ones of God ..." (Colossians 3:12) and "For all of you who were baptized into Christ have clothed yourselves with Christ." (Galatians 3:27).

Numerous metaphors and symbols of flowers and blooms which are largely represented in medieval texts, speak of the diversity of floral motifs. Various floral motives can represent paradise which the righteous will inhabit but also point to piety and life in the virtue of the righteous, the right path leading to these settlements. So in his "Life of St. Sava", the monk Domentijan says for him "...as a good-smelling lilly he is impregnated with the scents of sanctimony" and his contemporary, the monk Teodosije, in the "Service to the holy Simeon", says that Simeon Nemanja "... as a hidden bud has blossomed with fasting". Flowering symbolism plays an important role in the medieval cult of relics so the dispensing of fragrant oil from the saint's relics was considered one of the key indicators of holiness and God's presence. Archbishop Danilo II tells us about it when he says for Archbishop Arsenije: "...dressed with divine light, blossomed with divine scent", in his work written for him.

These two examples are given only to indicate what all our medieval ancestors could see in colorful ornamental forms on the walls of the temples as well as to point out the way that we need to go in order to reveal the meaning hidden for us today. Searching for medieval written sources is a prerequisite for reading ornaments because the word and image in the Middle Ages were the same.





## 7. Подмешачи - Coasters

шаренице  
[ʃarənitsē]





9. Подмешачи - Coasters

шаренице  
[ʃərənitsə]





## 11. Подмешачи - Coasters

шаренице  
[ʃərənitsə]





### 13. Подметачи - Coasters

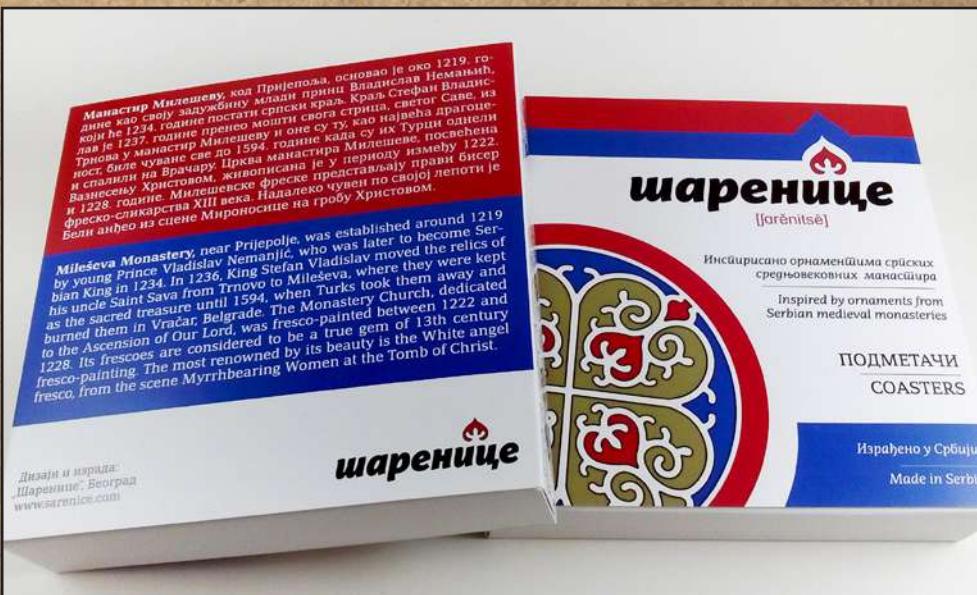
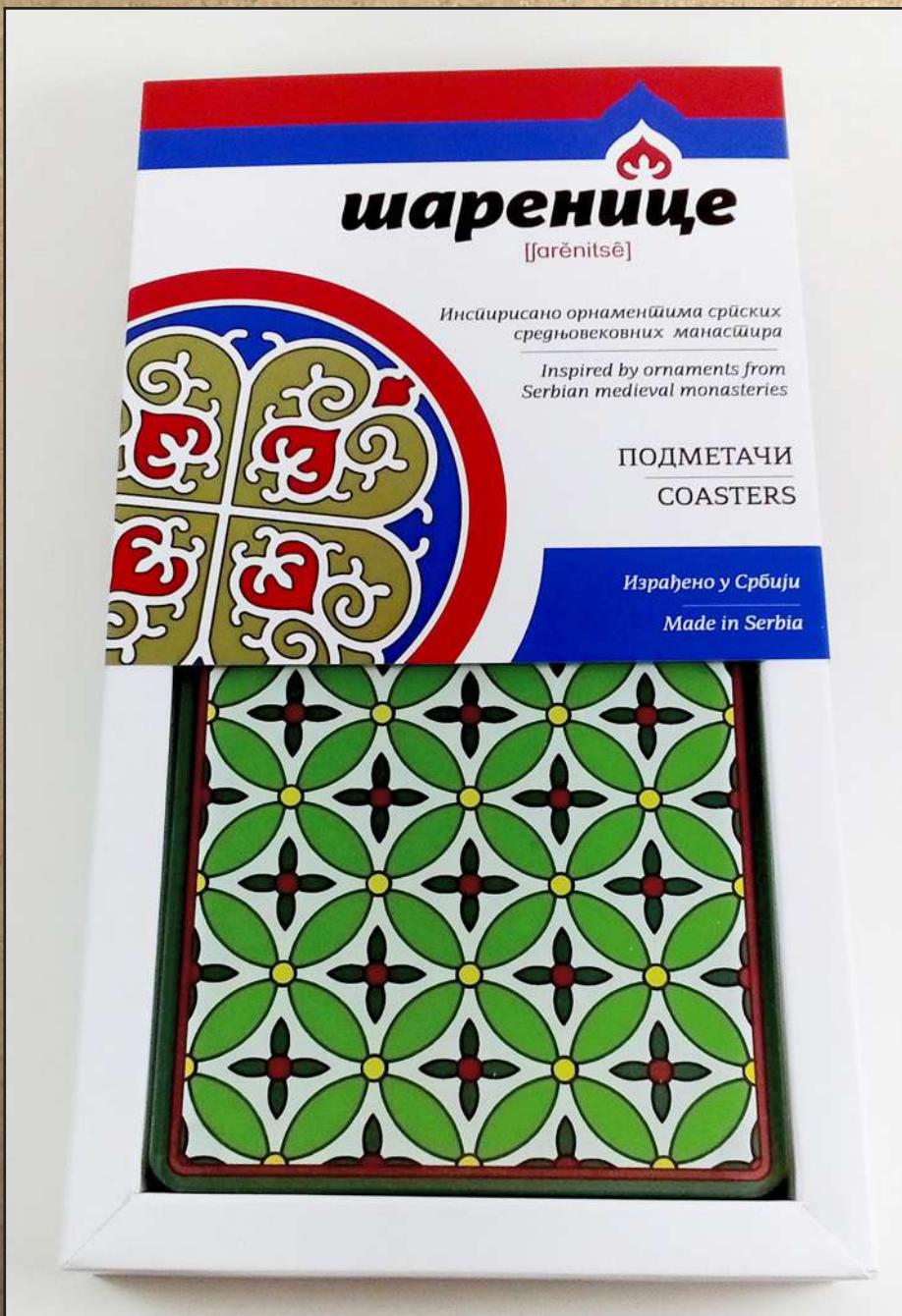
шаренице  
[ʃarənitsē]





## 15. Подметачи - Coasters

шаренице  
[ʃarənitsē]





17. Подмешачи - Coasters

шаренице  
[ʃərənitsə]





19. Подмешачи - Coasters

шаренице  
[ʃərənitsə]





21. Подмешачи - Coasters

шаренице  
[ʃərənitsə]





23. Подмешачи - Coasters

шаренице  
[ʃərənitsə]





## 25. Обележивачи за књиге - Bookmakers

шаренице  
[šarēnitsē]





## 27. Обележивачи за књије - Bookmakers

шаренице  
[ʃarənitsē]





29. Обележивачи за књиге - Bookmakers

шаренице  
[ʃarənitsē]





### 31. Обележивачи за књиге - Bookmakers

шаренице  
[ʃarənitsē]





33. Обележивачи за књије - Bookmakers

шаренице  
[ʃarənitsē]





35. Обележивачи за књије - Bookmakers

шаренице  
[ʃarənitsē]









### 39. Обележивачи за књиге - Bookmarks

шаренице  
[ʃarēnitsē]





#### 41. Обележивачи за књиге - Bookmakers

шаренице  
[ʃarēnitsē]



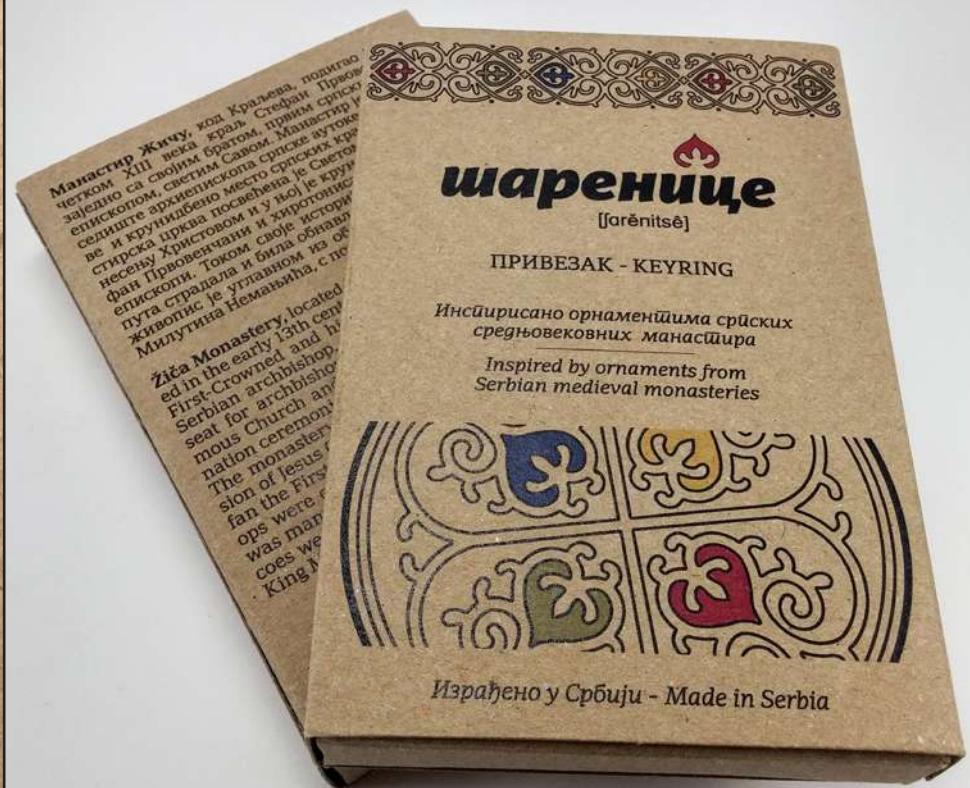


43. Обележивачи за књиге - Bookmarks

шаренице  
[ʃarēnitsē]









## 47. Привесци - Keyrings

шаренице  
[ʃarənitsə]





## 49. Привесци - Keyrings

шаренице  
[ʃarənitsē]





## 51. Привесци - Keyrings

шаренице  
[ʃarənitsē]





## 53. Привесци - Keyrings

шаренице  
[ʃarənitsē]





## 55. Привесци - Keyrings

шаренице  
[ʃarənitsə]





## 57. Привесци - Keyrings

шаренице  
[ʃarənitsë]





## 59. Привесци - Keyrings

шаренице  
[ʃarənitsə]





## 61. Привесци - Keyrings

шаренице  
[ʃarənitsē]





## 63. Привесци - Keyrings

шаренице  
[ʃaréničë]





## 65. Привесци - Keyrings

шаренице  
[ʃarənitsē]





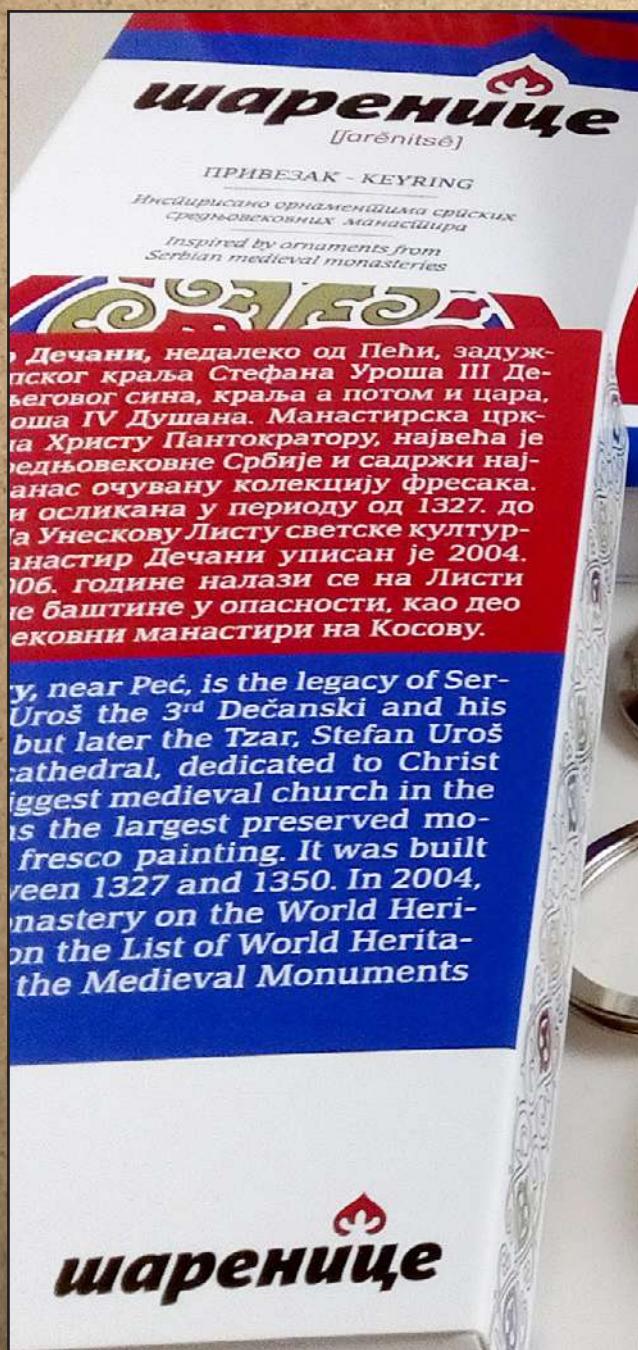
## 67. Привесци - Keyrings

шаренице  
[ʃaréničə]





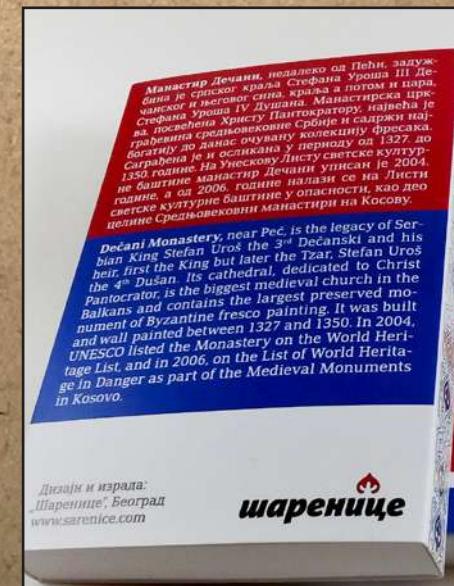
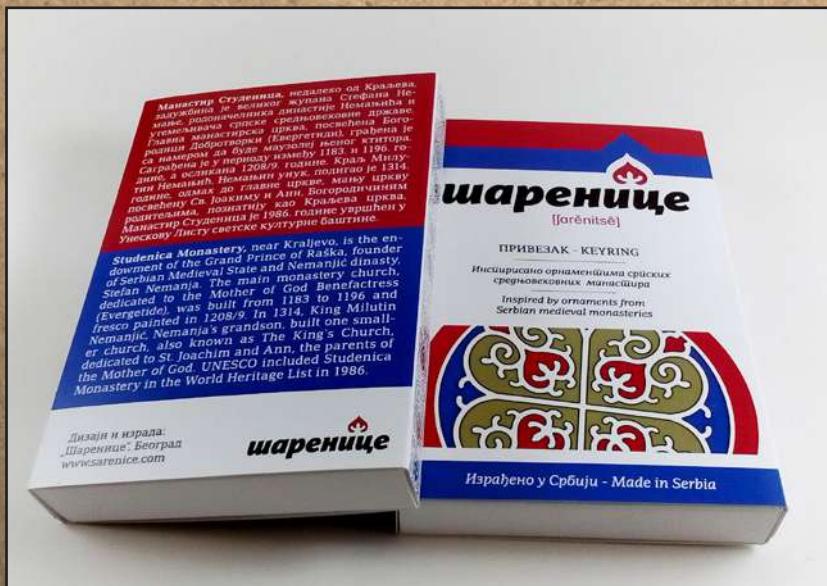
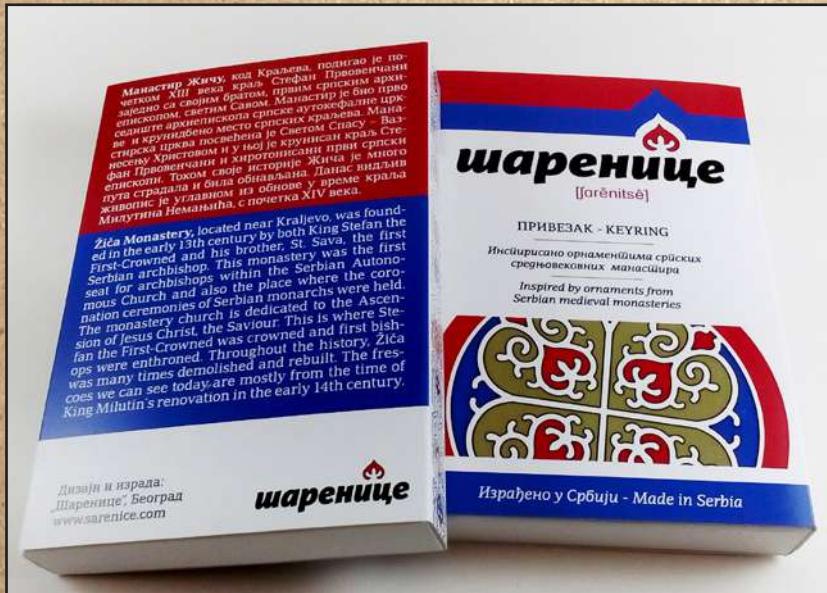




## **71. Привесци - Keyrings**

# шаренице

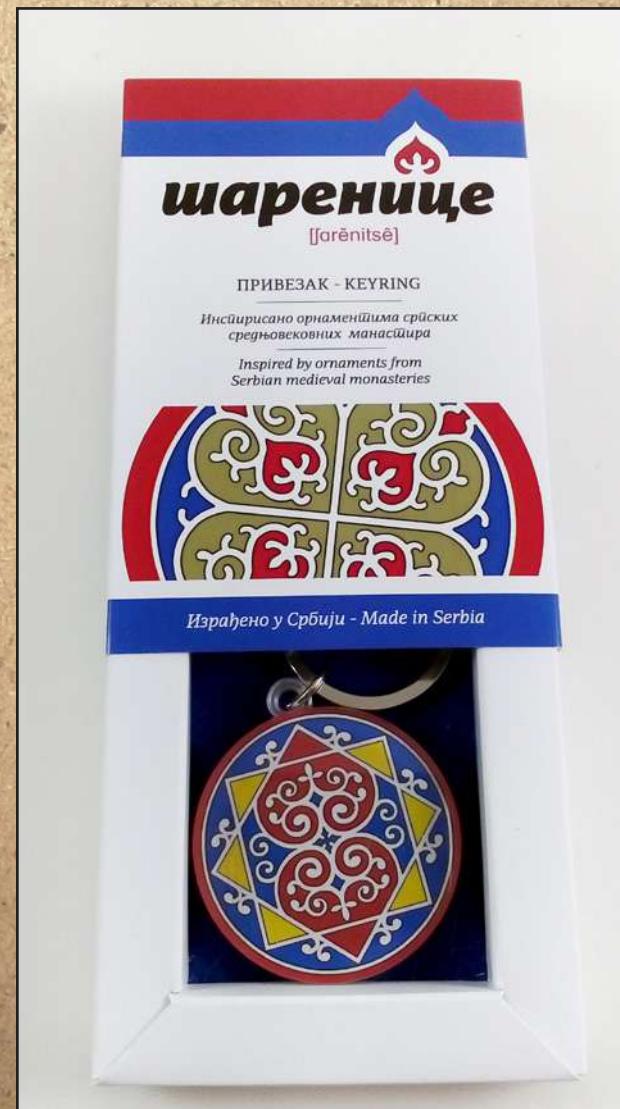




## 73. Привесци - Keyrings

шаренице  
[ʃarěnitsë]





шаренице  
[ʃarənitsē]

## 75. Привесци - Keyrings

шаренице  
[ʃarēnitsē]













81. Маћешићи за фрижидер - Fridge magnets

шаренице  
[ʃarənitsē]





83. Маинешићи за фрижидер - Fridge magnets

шаренице  
[ʃarənitsē]





85. Маћнешићи за фрижидер - Fridge magnets

шаренице  
[ʃarənitsē]





87. Маћешићи за фрижидер - Fridge magnets

шаренице  
[ʃarənitsē]





89. Маћешићи за фрижидер - Fridge magnets

шаренице  
[ʃarēnitsē]



# шаренице

[ʃarěnitsē]

Слађана Ђенић  
Историчар умешности

Бошко Поповић  
Графички дизајнер

Slađana Đenić  
Art historian

Boško Popović  
Graphic designer



[www.sarenice.com](http://www.sarenice.com)  
[sladjana@sarenice.com](mailto:sladjana@sarenice.com)  
[bosko@sarenice.com](mailto:bosko@sarenice.com)  
+381 63 839 4297